

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ
Број: 371/10-1)
Датум: 24.02.2011. год.
К р а г у ј е в а ц

Наставно-научно веће Економског факултета Универзитета у Крагујевцу, на основу чл. 45. Статута Факултета, на предлог Комисије за мастер и докторске студије и Катедри, на седници одржаној 24.02.2011. године, донело је

О Д Л У К У

I - Усваја се Извештај Комисије о оцени докторске дисертације, под насловом: "Конкурентност индустрије Србије као претпоставка њеног ефикасног развоја", кандидата мр Владимира Мићића.

II - Образује се Комисија за одбрану докторске дисертације, у следећем саставу:

1. Др Љубодраг Савић, ванр. проф. Економског факултета Универзитета у Београду, ужа научна област Економска политика и развој;
2. Др Мирослав Ђорђевић, ванр. проф. Економског факултета у Крагујевцу, ужа научна област Општа економија и привредни развој; и
3. Др Љиљана Максимовић, ванр. проф. Економског факултета у Крагујевцу, ужа научна област Општа економија и привредни развој.

Образложење

Дана 11.05.2009. године Економском факултету у Крагујевцу мр Владимир Мићић пријавио је тему докторске дисертације, под насловом "Конкурентност индустрије Србије као претпоставка њеног ефикасног развоја".

Наставно-научно веће Факултета је, на седници одржаној 06.07.2009. године, образовало Комисију за оцену подобности кандидата и пријављене теме за израду докторске дисертације.

Наставно-научно веће Факултета је на седници одржаној 14.10.2009. године, донело Одлуку бр. 2330/14-3, којом је прихватило Извештај о подобности кандидата и пријављене теме за израду докторске дисертације, а за ментора одредило др Љубодрага Савића, ванр. проф. Економског факултета Универзитета у Београду, ужа научна област Економска политика и развој.

Стручно веће за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу, на седници одржаној 11.11.2009. године, разматрало је предложену тему докторске дисертације кандидата мр Владимира Мићића, под насловом "Конкурентност индустрије Србије као претпоставка њеног ефикасног развоја" и донело Одлуку бр. 1596/4 о давању сагласности на предложену тему докторске дисертације мр Владимира Мићића.

Наставно-научно веће Факултета, на седници одржаној 11.12.2009. године, донело је Одлуку бр. 3165/17-3, којом је одобрило рад на докторској дисертацији мр Владимиру Мићићу.

Дана 03.11.2010. године, кандидат мр Владимир Мићић доставио је Факултету урађену докторску дисертацију.

Извештај о оцени докторске дисертације, под насловом: "Конкурентност индустрије Србије као претпоставка њеног ефикасног развоја", кандидата мр Владимира Мићића, Комисија је доставила Факултету 24.12.2010. године.

После оглашавања у законом прописаном року на сајту Универзитета у Крагујевцу, Наставно-научно веће Факултета, на предлог Комисије за мастер и докторске студије и катедри, на седници одржаној 24.02.2011. године, разматрало је и усвојило Извештај Комисије о оцени урађене докторске дисертације.

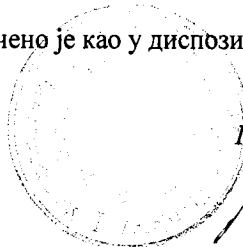
Из разлога напред наведених одлучено је као у диспозитиву.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА

Проф. др Слободан Малинић

Доставити:

- Универзитету у Крагујевцу
- Кандидату
- Члановима Комисије
- Референту Г. Димитријевић

ЗАХТЕВ
ЗА ДАВАЊЕ САГЛАСНОСТИ НА ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОЈ
ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

Шифра за идентификацију дисертације _____
Шифра УДК¹ (бројчано) 338.45,399:137.2 (497.11)

СТРУЧНОМ ВЕЋУ ЗА ДРУШТВЕНО-ХУМАНИСТИЧКЕ НАУКЕ
УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

Молим да у складу са чл. ____ Закона о високом образовању и чл. 48. Статута Универзитета дате сагласност на извештај комисије о оцени теме докторске дисертације:

Назив дисертације: „Конкурентност индустрије Србије као претпоставка њеног ефикасног развоја“

Научна област УДК (текст): Индустрија, конкуренција - Србија

Ментор и састав Комисије за оцену дисертације (име и презиме, звање):

1. Др Љубодраг Савић, ванр. професор Економског факултета Универзитета у Београду
2. Др Мирослав Ђорђевић, ванр. професор Економског факултета Универзитета у Крагујевцу
3. Др Љиљана Максимовић, ванр. професор Економског факултета Универзитета у Крагујевцу

Главни допринос дисертације (текст до 100 речи):

У докторској дисертацији је дат свеобухватан преглед методологија, модела и показатеља, којима се квантитативно и квалитативно оцењује микро и макро аспект конкурентности. Запажен допринос дисертације је остварен кроз критичко преиспитивање достигнутог нивоа конкурентности индустрије и привреде у целини, примењених стратегија и модела привредног раста и развоја Србије, што има наглашену теоријску, али и практичну корист, нарочито у периоду изразите економске кризе са којом се Србија тренутно суочава. У том контексту критички су анализирани и преиспитивани релевантни стратегије, политике и фактори, који треба да буду у функцији унапређења конкурентске способности наше индустрије, повећања извоза, запослености, БДП-а, и укупног животног стандарда.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме и име кандидата: Мићић мр Владимир

Назив завршеног факултета: Економски факултет Универзитета у Крагујевцу

Одсек, група, смер: Општа економија

Година дипломирања: 2002

Назив магистарског рада, односно докторског студијског програма:

„Прилагођавање развоја индустрије и индустријске политике Србије индустријској политици Европске уније“

Научно подручје: Индустрија и индустријска политика

Година одбране: 2008

Факултет и место: Економски факултет Универзитета у Крагујевцу

Број публикованих радова: (навести референце за три најважнија рада кандидата из уже научне области из које је тема дисертације):

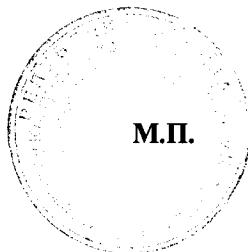
1. „Кластери – фактор унапређења конкурентности индустрије Србије”, Економски хоризонти 2/2010, Економски факултет Крагујевац, Крагујевац, стр. 57-74, [COBISS.SR-ID 15802266], ISBN 1450-863X, УДК 338:339.137.2(497.11), 330.341.42(497.11), (M52 – 2 бод)
2. „Конкурентност индустрије – нужна претпоставка просперитетног развоја привреде”, Економско-финансијски односи са иностранством - како повећати конкурентност привреде и извоза, Научно друштво економиста Србије, Академија економских наука и Економски факултет Београд, Београд, стр. 173-192. [COBISS.SR-ID 512592988], ISBN 978-86-403-1095-6, УДК 658.512.2:005.96(497.11), 005.96(497.11), 005.5(497.11), (M63 – 1 бод)
3. „Србија и индустријска политика Европске уније“, Индустрија 1/2009, Економски институт Београд, Београд, 2009, стр. 121-129. [COBISS.SR-ID 512226652], ISSN 0350-0373, УДК 338.45.01:061.1EU(497.11), 338:339.137.2(4-672 EU), (M51 – 3 бода)

Назив и седиште организације у којој је кандидат запослен: Економски факултет у Крагујевцу
Радно место: асистент

**ПОТВРЂУЈЕМО ДА КАНДИДАТ ИСПУЊАВА УСЛОВЕ
УТВРЂЕНЕ ЧЛ. ___ ЗАКОНА О ВИСОКОМ ОБРАЗОВАЊУ И
ЧЛ. 48. СТАТУТА УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ**

У прилогу вам достављамо: - Извештај Комисије о оцени теме;
- Одлуку Научно-наставног већа Факултета о одобравању теме за израду докторске дисертације.

Крагујевац
(место и датум)
25. 4. 2011.

ДЕКАН ЕКОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА

Слоб. Малинић
Проф. др Слободан Малинић

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ ЕКОНОМСКОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

Предмет: Извештај Комисије о оцени докторске дисертације

Одлуком Наставно-научног већа Економског факултета Универзитета у Крагујевцу број 3160/3-1) од 26.11.2010. године, именовани смо за чланове Комисије за писање Извештаја о оцени докторске дисертације под насловом „**Конкурентност индустрије Србије као претпоставка њеног ефикасног развоја**“, кандидата мр Владимира Мићића.

На основу увида и анализе урађене и предате докторске дисертације, Комисија за писање Извештаја о оцени докторске дисертације и за њену јавну одбрану Научно-наставном већу Економског факултета Универзитета у Крагујевцу, подноси

ИЗВЕШТАЈ

I ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1. Основни биографски подаци

Кандидат мр Владимир Мићић рођен је 12.02.1977. године у Ужицу. Основну школу и Гимназију завршио је у Ивањици са одличним успехом. Економски факултет у Крагујевцу, уписао је школске 1996/1997. године, а дипломирао је 07.03.2002. године на тему “Just in time као савремени концепт управљања производњом и залихама“, са оценом 10. Основне студије, на смеру Општа економија, завршио је са просечном оценом 8,52.

На последипломске студије уписао се школске 2002/2003. године на Економском факултету Универзитета у Крагујевцу, на смеру Теорија и политика привредног развоја, и испите предвиђене наставним планом положио са просечном оценом 10. Магистарску тезу под насловом „Прилагођавање развоја индустрије и индустријске политике Србије индустријској политици Европске уније“ одбранио је 20.03.2008. године, на Економском факултету Универзитета у Крагујевцу.

У звање асистента-приправника на наставним предметима Економика индустрије и Индустријски и аграрни менаџмент - ужа научна област Управљање развојем секторских делатности, изабран је 2002. године, од када је и запослен на Економском факултету у Крагујевцу. Одлуком Наставно-научног већа Економског факултета у Крагујевцу од 30.09.2008. године, изабран је у звање асистента, за ужу научну област Општа економија и привредни развој, наставни предмети Економика индустрије, Индустријски менаџмент и Привредни развој.

Поред наставно – педагошких активности, активно је учествовао у раду већег броја факултетских комисија, организацији научних скупова, као и у другим активностима Факултета. Од 2004-2006. године био је члан Савета Економског факултета у Крагујевцу, а у периоду 2006-2008. године обављао је дужност секретара Катедре за Управљање развојем секторских делатности. Поседује ECDL Certificat (Syllabus Version 4.0) у раду на рачунарима и говори енглески језик.

2. Научно-истраживачки рад

Радови у научним часописима и зборницима

У протеклом периоду, кандидат мр Владимир Мићић објавио је већи број значајних научних и стручних радова из области индустрије, конкуренције и привредног развоја:

1. „Конкурентност индустрије – нужна претпоставка просперитетног развоја привреде“, Научни скуп, Економско-финансијски односи са иностранством - како повећати конкурентност привреде и извоза, Научно друштво економиста Србије, Академија економских наука и Економски факултет Београд, Београд, 2010, стр. 173-192. [COBISS.SR-ID 512592988], ISBN 978-86-403-1095-6, УДК 658.512.2:005.96(497.11), 005.96(497.11), 005.5(497.11), (М63 – 1 бод)
2. „Кластери – фактор унапређења конкурентности индустрије Србије“, Економски хоризонти 2/2010, Економски факултет Крагујевац, Крагујевац, 2010, стр. 57-74. [COBISS.SR-ID 15802266], ISBN 1450-863X, УДК 338:339.137.2(497.11), 330.341.42(497.11), (М52 – 2 бода)
3. „Нужност трансформације привредног система Србије“, Научни скуп „Економско-социјална структура Србије - Учинак прве деценије транзиције“, Научно друштво економиста Србије, Академија економских наука и Економски факултет Београд, Београд, 2010, стр. 409-427. [COBISS.SR-ID 175964684], ISBN 978-86-403-1063-5, УДК 338.13(497.11), 338.23(497.11), 005(497.11), (М63 – 1 бод)
4. „Intellectual capital and knowledge as a competitive advantage“, Poslovne strategije in izzivi sodobnega sveta, Druga mednarodna poslovna konferenca, Celje, 20. maj 2010, стр. 468-473. [COBISS.SR-ID 251119360], ISBN 978-961-6542-29-6, УДК 658.512.2:005.96, 005.96, 005.5, (М33 – 1 бод)
5. „Индустријализација Србије после 2000 године – будућа стратегија и правци развоја индустрије“, Научни скуп „Институционалне промене као детерминанта привредног развоја Србије“, Економски факултет Крагујевац, Крагујевац, 2010, стр. 157-167. [COBISS.SR-ID 172968972], ISBN 978-86-6091-002-0, УДК 339.727.22(497.11), 338.45(497.11), (М63 – 1 бод)
6. „Effects of global economic and financial crisis on Serbia's industry“, (коауторски рад), 7th international Scientific Conference, „Dealing with the Global Economic Crisis by Companies and Economies“, Megatrend University, Belgrade, 2009, стр. 377-386. [COBISS.SR-ID 171215628], ISBN 978-86-7747-377-8, УДК 339.727.22, 338.45, (М33 – 1 бод)
7. „Стране директне инвестиције као фактор конкурентности индустрије Србије“, Научни скуп са међународним учешћем „Иностранни капитал као фактор развоја земаља у транзицији“, Економски факултет Крагујевац, Крагујевац, 2009, стр. 174-188. [COBISS.SR-ID 171976972], ISBN 978-86-82203-99-5, УДК 339.727.22(497.11), 338.45(497.11), (М63 – 1 бод)

8. „Значај страних директних инвестиција за превазилажење кризе у индустрији Србије“, Научни скуп „Економско финансијски односи са иностранством - нужност нове стратегије“, Научно друштво економиста Србије, Академија економских наука и Економски факултет Београд, Београд, 2009, стр. 275-286. [COBISS.SR-ID 171133708], ISBN 978-86-403-1010-9, УДК 339.972/976(497.11), 330.341:005.336(497.11), (М63 – 1 бод)
9. „Значај и изазови циљева Лисабонске стратегије за привредне реформе у Србији“, Економика, Друштво економиста „Економика“ Ниш, Ниш, бр. 3-4/2009, стр. 158-167. [COBISS.SR-ID 26903], ISSN 0353-137X, УДК 339.972/976(497.11), 330.341:005.336(497.11), (М53 – 1 бод)
10. „Индустријски кластери као концепт унапређења конкурентности и одрживог развоја неразвијених подручја Србије“, (коауторски рад), Научни скуп - Одрживи развој неразвијених подручја, Државни Универзитет у Новом Пазару, Нови Пазар, 2009, (електронско издање без нумерације страна). [COBISS.SR-ID 512487260], ISBN: 987-86-86893-15-4, УДК 338.13(497.11), 005(497.11), (М63 – 1 бод)
11. „Лисабонска стратегија и њена ревизија“ – Економски хоризонти, 1/2009, 11, Економски факултет Крагујевац, Крагујевац, 2009, стр. 97-117. [COBISS.SR-ID 158443020], ISSN 1450-863X, УДК 339.972/976(4-672EU), 330.341:005.336.4, (М53 – 1 бод)
12. „Србија и индустријска политика Европске уније“, Индустрија 1/2009, Економски институт Београд, Београд, 2009, стр. 121-129. [COBISS.SR-ID 512226652], ISSN 0350-0373, УДК 338.45.01:061.1EU(497.11), 338:339.137.2(4-672 EU), (М51 – 3 бода)
13. „Нужност прилагођавања развоја индустрије Србије индустрији Европске уније“, Економика, Друштво економиста „Економика“ Ниш, Ниш, бр. 5-6/2008, стр. 176-188. [COBISS.SR-ID 512276572], ISSN 0353-137X, УДК 338.45.01:061.1EU(497.11), 338:339.137.2(4-672 EU), (М53 – 1 бод)
14. „Индустријска политика Европске уније“ – Економски хоризонти, бр. 1-2/2008, Економски факултет Крагујевац, Крагујевац, 2008, стр. 65-90. [COBISS.SR-ID 153977868], ISSN 1450-863X, УДК 338.45.01(4-672EU), (М53 – 1 бод)

Осим писања радова, који су објављени у научним часописима и зборницима, мр Владимир Мићић учествује и у реализацији темпус пројекта «Rationaluzation of the postgraduate studies in Business Management and Economics in Serbia», ЈЕР CD 41146-2006 године.

3. Приказ структуре и садржаја урађене докторске дисертације

Докторска дисертација кандидата мр Владимира Мићића под насловом „**Конкурентност индустрије Србије као претпоставка њеног ефикасног развоја**“ написана је на IX + 256 страна формата А4, компјутерски обрађеног текста, са 82 табеларна прегледа, 15 графикана и 5 слика. Дисертација садржи пет делова, увод, закључак и списак литературе. Коришћена је релевантна и савремена литература, углавном англосаксонског и домаћег порекла, која је систематизована у целине: монографије и удебеници (22), зборници, чланци и публикације (101), и website извори (75).

Предмет докторске дисертације је разматрање најважнијих и релевантних политика и фактора јачања конкурентских предности српске индустрије, као кључног предуслова за реализацију извозно оријентисане стратегије, односно ефикасног и одрживог индустријског развоја, али и динамичног раста и развоја укупне српске привреде. Поправљање конкурентности, повећање квалитета и обима извоза, подразумева интезивирање структурних промена у оквиру индустрије.

Основни циљ истраживања у докторској дисертацији је оцена реалних могућности радикалног и брзог повећања врло ниског нивоа конкурентности српске индустрије и привреде. Примарни задатак докторске дисертације је анализа кључних ограничења и препрека, али и начина, односно неопходних мера за стварање конкурентне и извозно усмерене индустрије, чиме би се обезбедио њен бржи, динамичан и одржив развој.

Остали циљеви истраживања у докторској дисертацији се односе на: **прво**, анализу значаја ефикасног развоја индустрије за динамичан привредни раст и макроекономску стабилност Србије, нарочито у условима текуће економске кризе; **друго**, разматрање потребе радикалне промене наше индустријске структуре, што ће битно олакшати интеграцију у светске и европске економске токове, уз најмање могуће трошкове и напоре; и **треће**, указивање на неопходност рапидног повећања продуктивности рада у индустрији, као и на неодложну потребу њеног структурног прилагођавања строгим захтевима и потребама високо конкурентских тржишта, чиме би се обезбедио снажан раст извоза, БДП-а, и запослености, али и повећање домаће акумулације и прилив страних инвестиција, и што је најважније динамичан раст укупног животног стандарда наших грађана.

Полазећи од предмета и постављених циљева истраживања, кандидат мр Владимир Мићић, тестирао је следеће основне и релевантне **хипотезе**:

1. Да би се обезбедио висок квалитет живота грађана, као и социјално благостање у Србији, неопходно је обезбедити стабилан и ефикасан индустријски развој, који ће бити резултат одрживе конкурентности, односно високе продуктивности рада.
2. С обзиром да од конкурентности индустрије зависи ниво конкурентске способности привреде у целини, неопходна је конзистентна стратегија развоја индустрије, која ће почивати на знању, иновацијама, новим технологијама и која ће резултирати већим обимом и повољнијом структуром нашег извоза.
3. Имајући у виду високу и позитивну стопу корелације дугорочног динамичног и одрживог економског раста и извоза индустрије, посебно малих отворених привреда у транзицији, креирање и спровођење стратегије наглашене извозне оријентације индустрије, треба да има примарну улогу.

У складу са предметом, дефинисаним циљевима и постављеним основним научним хипотезама, истраживања у докторској дисертацији заснована су на основама **научне методологије**. Кандидат мр Владимир Мићић, применио је адекватан скуп методолошких поступака и техника, карактеристичних за истраживања у области друштвених наука, а пре свега у економији.

Поред индуктивно-дедуктивног метода и метода научне анализе и синтезе, током истраживања у докторској дисертацији коришћена је и методологија компаративне синтетичке анализе структурних промена у индустрији. Квалитативна анализа теоријско-методолошких истраживања омогућила је потпуније сагледавање и разумевање ситуације, стања, снаге, проблема, утицаја и значаја повезаности конкурентности и развоја индустрије. Комбинацијом теоријског и емпиријског приступа и коришћењем статистичких метода у обради емпиријске грађе, примењена је и квантитативно-квалитативна анализа.

Квантитативна методологија истраживања примењена је код мерења конкурентности и обраде података. Емпиријска анализа је базирана на подацима релевантних међународних и домаћих институција. За презентацију података и резултата коришћене су временске серије, индекси, показатељи конкурентности, индикатори развоја, стопе раста, а ради јаснијег презентовања анализирани проблематике и статистичких података, коришћени су табеларни прегледи, графици и одговарајуће шеме.

Метод синтезе и генерализације, кандидат је користитио за сумирање и логичко повезивање података и формулисање одговарајућих закључака о начинима повећања конкурентности, као основне претпоставке стратегије ефикасног и дугорочног развоја индустрије Србије.

Садржај докторске дисертације

УВОД

І ДЕО

КОНКУРЕНТНОСТ - НУЖНА ПРЕТПОСТАВКА ПРОСПЕРИТЕТНОГ РАЗВОЈА ПРИВРЕДЕ

1. Концепт и дефинисање конкурентности
  - 1.1. Концепт конкурентности
  - 1.2. Дефинисање конкурентности
2. Микро и макро аспект економске конкурентности
3. Теорије конкурентности
  - 3.1. Класичне теорије конкурентности
  - 3.2. Савремена (Портерова) теорија конкурентских предности
4. Циљеви конкурентности
5. Фактори конкурентности и конкурентске предности
  - 5.1. Фактори конкурентности и њихова класификација
  - 5.2. Фактори и детерминанте „Портеровог дијаманта конкурентности“
6. Показатељи и методологије мерења конкурентности
  - 6.1. Индекси конкурентности Светског економског форума
  - 6.2. Индекс лакоће пословања
  - 6.3. Транзициони индикатори
  - 6.4. Индекс економских слобода
  - 6.5. Индикатори извозне конкурентности
  - 6.6. Индекс светске конкурентности

II ДЕО

АНАЛИЗА КОНКУРЕНТНОСТИ ПРИВРЕДЕ И ИНДУСТРИЈЕ СРБИЈЕ

1. Показатељи међународне конкурентности привреде Србије
  - 1.1. Национална конкурентност привреде - Светски економски форум
  - 1.2. Глобални и регионални положај привреде - индикатори пословања Светске банке
  - 1.3. Положај привреде - Транзициони индикатори EBRD-а
  - 1.4. Индекс економских слобода - Херитиџ фондација
2. Анализа спољне трговине и конкурентских предности привреде Србије
  - 2.1. Компаративна анализа динамике спољно-трговинске размене и платног биланса Србије и неких земаља у транзицији
  - 2.2. Квантитативне и квалитативне перформансе спољно-трговинске размене
3. Реални ефективни девизни курс и конкурентност
4. Конкурентност индустрије Србије
  - 4.1. Продуктивност и јединични трошкови рада у индустрији
  - 4.2. Технолошка структура индустрије
  - 4.3. Спољно-трговинска перформансе и активност индустрије
  - 4.4. Покривеност увоза извозом по секторима СМТК и извозна оријентисаност индустријских сектора
  - 4.5. Концентрација (специјализација) индустријског извоза
  - 4.6. Компаративне трговинске предности индустрије
  - 4.7. Интраиндустријска трговина
5. Микроконкурентност индустрије Србије

III ДЕО

СТРУКТУРНЕ ПРОМЕНЕ И СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА ИНДУСТРИЈЕ СРБИЈЕ

1. Карактеристике и проблеми индустријског развоја Србије у периоду од 1990. до 2009. године
  - 1.1. Карактеристике индустријског развоја у првој фази транзиције до 2000. године
  - 1.2. Индустријски развој у другој фази транзиције од 2001. године
    - 1.2.1. Стопе раста индустрије и привреде
    - 1.2.2. Структура бруто домаћег производа и индустријске производње
    - 1.2.3. Структура индустријске производње
  - 1.3. Утицај макроекономске (не)стабилности на развој индустрије
2. Приватизација и структурне промене у индустрији
  - 2.1. Приватизација у индустрији
  - 2.2. Структурне промене и реструктурирање индустрије
3. Запосленост у индустрији
4. Инвестиције у индустрији
  - 4.1. Инвестиције у основна средства индустрије
  - 4.2. Прилив страних инвестиција у привреду и индустрију Србије
5. Светска економска криза и индустрија Србије
  - 5.1. Узроци глобалне економске кризе
  - 5.2. Последице глобалне економске кризе по светску привреду
  - 5.3. Мере за излазак из кризе
  - 5.4. Ефекти глобалне економске кризе на српску индустрију
6. Место и улога индустрије у будућем привредном развоју
7. SWOT анализа индустрије

8. Стратегија и основни правци будућег развоја индустрије
  - 8.1. Стратегија извозне оријентације индустрије
  - 8.2. Основни правци развоја индустрије засновани на знању и иновативности
  - 8.3. Идентификација извозно оријентисаних грана и производа

IV ДЕО

СТРАТЕГИЈЕ И ПОЛИТИКЕ У ФУНКЦИЈИ УНАПРЕЂЕЊА КОНКУРЕНТСКЕ СПОСОБНОСТИ ИНДУСТРИЈЕ СРБИЈЕ

1. Конкурентност као циљ стратегије развоја привреде и индустрије Србије
2. Усаглашеност економске политике на макро и микро нивоу за развој конкурентске предности индустрије
3. Нова активна индустријска политика у функцији конкурентности и подршке развоја индустрије
  - 3.1. Нова индустријска политика - циљеви и приоритети
  - 3.2. Мере и инструменти нове индустријске политике
  - 3.3. Хармонизација нове индустријске политике Србије са индустријском политиком Европске уније у функцији јачања конкурентности
4. Значај и изазови Лисабонске и Нове стратегије структурних реформи и економског развоја ЕУ за Србију
5. Спољно-трговинска политика
6. Регионално интегрисање као актуелна политика унапређења конкурентности
7. Политика у области образовања и истраживања и развоја технологија
8. Стратегија и политика привлачења страних директних инвестиција
  - 8.1. Значај страних директних инвестиција за конкурентност индустрије
  - 8.2. Изазови, проблеми и мере за подстицање и развој нових страних улагања у индустрију

V ДЕО

ФАКТОРИ ПОВЕЋАЊА КОНКУРЕНТНОСТИ И РАЗВОЈА ИНДУСТРИЈЕ СРБИЈЕ

1. Пословно окружење као фактор унапређења конкурентности
  - 1.1. Институције и институционалне претпоставке
  - 1.2. Инфраструктура
  - 1.3. Макроекономска стабилност и макроекономска политика
2. Улога заштите конкуренције као оквира за повећање конкурентности предузећа - антимонополска политика државе
3. Успостављање економије (индустрије) засноване на интелектуалном капиталу и знању
4. Иновативни и технолошки аспект конкурентности индустрије
5. Улога тржишта рада и образовања у конкурентности индустрије
6. Неценовни фактори конкурентности у индустрији
7. Животна средина и одрживи развој као фактор конкурентности
8. Развој малих и средњих предузећа и предузетништва у индустрији
9. Развој лидерства и менаџмента као фактора конкурентности
10. Кластери – фактор унапређења конкурентности индустрије
  - 10.1. Кластери и конкурентност индустрије
  - 10.2. Могућности развоја кластера у индустрији Србије

ЗАКЉУЧАК
ЛИТЕРАТУРА

У првом делу дисертације, под насловом „**Конкутентност – нужна претпоставка просперитетног развоја привреде**“ (стр. 6-47), кандидат се бави општим теоријско-методолошким питањима конкурентности, полазећи од чињенице да у динамичној и отвореној економији конкурентност заузима средишње место. Кључни фактор одрживог раста и развоја, односно повећања запослености и животног стандарда, постаје реализација пословних активности на међународном тржишту. Због тога је нужен развој и подизање нивоа конкурентске способности националне економије, појединих привредних грана, предузећа и производа. Кандидат указује да у савременим условима, продуктивност представља главни извор конкурентности, а да је концепт конкурентности врло широк, и да обухвата низ квалитативних и квантитативних карактеристика, због чега је његово појмовно одређење комплексан проблем.

У том контексту кандидат указује да је модерна и глобализована економија и конкуренција, у ери врхунских технологија превише сложена, да би се конкурентност могла објаснити само класичним теоријама компаративних предности. Савремена теорија конкурентских предности почива на претпоставци да је конкуренција динамична у простору и времену, и да се развија. Кандидат наглашава да је у савременој теорији и анализи све присутнији вишедимензионални феномен економске конкурентности, како конкретних предузећа, тако и појединих ужих или ширих сектора, али и привреда у целини. У пракси, креирање одрживе конкурентске предности настаје као агрегатни израз у процесу специфичног обједињавања великог броја фактора, односно напора и активности свих нивоа и димензија.

Бавећи се општим теоријско-методолошким питањима конкурентности, кандидат је дошао до закључка, да дубље и шире разумевање новог концепта конкурентности, захтева интердисциплинарно истраживање, свеобухватну анализу и експертизу, и синтетизовану квантитативну и квалитативну оцену. Такође, разматрајући методологије и моделе мерења конкурентности, кандидат је показао да њихов развој све више иде у правцу обједињавања и истовременог посматрања микро или макро димензије.

У другом делу докторске дисертације, под насловом „**Анализа конкурентности привреде и индустрије Србије**“ (стр. 48-94), кандидат је емпиријском анализом установио да се по висини конкурентности привреда Србије налази испод просека земаља из окружења, да значајно заостаје за напредним транзиционим економијама, као и да се налази на зачељу европских земаља. Међу бројним узроцима наше неконкурентности аутор посебно скреће пажњу на наш недограђен и ригидан друштвено-економски систем. Ово потврђују и бројни показатељи конкурентности Светског економског форума, индикатори пословања Светске банке и Херитиџ фондације, као и транзициони индикатори EBRD-а.

Анализирајући развој Србије у текућој деценији, кандидат уочава значајну међусобну везу између нивоа конкурентности привреде и обима и структуре спољно-трговинске размене. Повећање њеног обима, пре свега је било резултат енормно високог раста увоза и знатно скромнијег раста извоза, што је имало за последицу константан и растући спољно-трговински дефицит. Због његовог растућег учешћа у БДП-у, аутор упозорава да се пожељна конкурентност српске привреде не може обезбедити постојећом

стратегијом развоја. У структури српске извозне понуде преовлађују производи ниског нивоа додате вредности и степена финализације. Углавном се извозе примарни производи, интензивни радом и природним ресурсима, што значајно одступа од структуре увоза и потреба развијених земаља, посебно ЕУ као најзначајнијег извозног тржишта Србије.

Анализирајући курс динара, кандидат оцењује да његово кретање није утемељено на конкурентској снази српске привреде, као и да није било у функцији подстицања извоза. Вишегодишња прецењеност динара је дестимулисала извоз и снажно подстицала увоз, чиме је озбиљно деформисана структура српске привреде, у којој доминира сектор услуга и производња тзв. неразмењивих добара.

У овом делу докторске дисертације, акценат је стављен на истраживање нивоа конкурентности индустрије. Кандидат констатује да у развојним процесима у периоду 2001-2009. године, у Србији није ревитализована индустрија, односно да нису спроведене ефикасне структурне реформе које би омогућиле повећање конкурентности и извоза. Индустрија у целини није ценовно конкурентна, а споро и недовољно повећање технолошког нивоа није сужавало огромни технолошки јаз у односу на индустрије других земаља. Раст продуктивности рада је углавном резултат смањења броја запослених радника.

Анализирајући извозну структуру индустрије, кандидат констатује да је карактерише технолошко заостајање, доминантна заступљеност традиционалне индустријске производње са стандардизованим производима нижег степена обраде и квалитета, мала засупљеност производа високе финализације, широк и дисперзиван извозни асортиман у којем не постоји препознатљив или водећи извозни производ(и). И поред тога, у периоду 2001-2009. године, индустрија је имала највећи значај и доминантно учешће у укупном српском извозу (просечно око 94%).

Посматрано са микроекономског аспекта, кандидат долази до закључка да већу продуктивност мерено додатом вредношћу по запосленом, имају индустријска предузећа, што указује на њихову већу конкурентност у односу на друга предузећа у привреди. И поред високих трошкова, највиши ниво продуктивности и конкурентности имају велика индустријска предузећа. Нажалост, раст продуктивности рада великих предузећа, није последица технолошког унапређења производње, него смањења броја запослених. Због тога је разумљиво што у српском извозу доминирају велика предузећа, која притом највише користе информационо-комуникационе технологије.

У трећем делу дисертације, под насловом „**Структурне промене и стратегија развоја индустрије Србије**“ (стр. 95-150), кандидат се бави разматрањем најважнијих карактеристика развоја индустрије Србије и индустрија напредних транзиционих и неких земаља из окружења. Анализом динамике, обима и структуре индустријске производње, у периоду 2001-2009. године, аутор закључује да се наставља криза развоја српске индустрије, започета у последњој деценији двадесетог века. Просечна стопа раста индустрије износила је 0,5%, а ниво индустријске производње у 2009. години достигао је 44,6% нивоа из 1990. године. Учешће индустрије у БДП-у 2009. године износило је 15,9%, док је 1990. године било 44,4%. Кандидат наглашава да је на раст БДП-а привреде највећи утицај имао сектор услуга, темељен на високом расту увоза и домаће тражње, приливу

страног капитала и расту спољне задужености. У напредним транзиционим земљама у овом периоду, за разлику од Србије, поред прилива страног капитала, велики утицај имала је индустрија која је захваљујући реиндустријализацији значајније повећала производњу и извоз.

Кандидат посебно истиче да релативан пад учешћа индустрије и раст сектора услуга у генерисању БДП-а и запослености, нису резултат процеса деиндустријализације карактеристичног за најразвијеније земље, као и земље у транзицији, већ да се кључни узрок запостављања, деградације и девастације српске индустрије, налази у моделу привредног развоја и структурним неравнотежама, насталим као последица примене неадекватног концепта транзиционих, привредних и структурних реформи спроведених од 2001. године.

У анализи процеса приватизације, изнета је оцена да је овај процес у великој мери утицао на тешку позицију у којој се данас налази индустрија, захваљујући примењеном моделу приватизације и начину на који је она спроведена. Такође, кандидат посебно указује да су за успостављање адекватне привредне структуре и раст конкурентности, највећи значај морале имати структурне промене индустрије.

Имајући у виду развојне потребе, али и огромно технолошко заостајање у односу на развијене земље, просечно учешће инвестиција у БДП-у од 18% у периоду 2001-2009. година је доста ниско, што је делимично и последица дезинвестирања током деведесетих година двадесетог века. Посебно је забрињавајућа неефикасност инвестиционих улагања. Такође, прилив СДИ у нашу привреду и индустрију био је знатно нижи од очекиваног, и знатно заостаје у односу на напредне транзиционе и већину земаља у окружењу. Кандидат наглашава да раст инвестиција у фиксни капитал, нове технологије и опрему, посебно из сопствене акумулације, као и повећање њихове ефикасности, треба да буде један од најважнијих механизма опоравка и реструктурирања индустрије у наредном периоду.

У анализи узрока и последица глобалне економске кризе, кандидат је изнео оцену да корени кризе у нашој индустрији имају мало везе са коренима светске економске кризе. Криза је без сумње негативно утицала на рецесију српске индустрије и привреде, али би се због модела привредног развоја и структурних неравнотежа које су последица неадекватног концепта транзиционих реформи, оне сучиле са опадајућим стопама раста, чак и да није било светске економске кризе. Испољени ефекти кризе, јасно су показали да у дугом року нема озбиљнијег економског развоја без снажног развоја индустрије.

У оквиру трећег дела дисертације, кандидат је посебан део посветио месту индустрије у будућем привредном развоју, SWOT анализи индустрије, и стратегији њеног развоја. Имајући у виду искуство других индустријских земаља, кандидат је посебно истакао да индустрија као кључни део реалног сектора производње, мора имати веома истакнуто место у моделу привредног развоја, односно да у средњем и дугом року нема битнијег привредног напретка Србије без реиндустријализације као основе новог модела развоја. Истовремено, неопходно је применити стратегију извозне оријентације уважавајући позитивну корелацију дугорочног, динамичног и одрживог економског раста и извоза индустрије, посебно малих отворених привреда у транзицији. Тиме би било

обезбеђено побољшање основних развојних индикатора, односно повећан извоз и запосленост, стабилан и одржив раст, као и макроекономска стабилност.

Посматрајући актуелну ситуацију у индустрији, кандидат је истакао нужност високог ниво приоритета и специјализације извоза, што би значило овладавање производњом и пласманом неколико основних производа, мањих група производа или развој само неких грана. У циљу раста конкурентности и ефикасног развоја индустрије, кандидат сматра да носиоц развоја и извоза српске индустрије треба да буде: (1) производња моторних возила и компоненти; (2) производња машина, (3) производња електронске опреме и машина, (4) производња информационих технологија, и (5) производња хране. Истовремено одређени производи, морају се развијати за властите потребе и могу имати значајан извозни потенцијал (производи текстилне индустрије, производи од коже и обућа, производи црне и обојене металургије, производи хемијске, фармацеутске и војне индустрије).

Четврти део дисертације, под насловом „**Стратегије и политике у функцији унапређења конкурентске способности индустрије Србије**“ (стр. 151-196), посвећен је анализи повећања конкурентности дефинисањем и имплементацијом релевантних стратегија и политика. Конкретни недостаци присутни у појединим детерминантама конкурентности, морају се превазилазити кроз развој предности присутних у оквиру осталих детерминанти. Укупна конкурентска предност је агрегатни израз глобалних својстава и специфичности за сваку индустрију, односно комбинација општих националних и секторски специфичних фактора и карактеристика индустрије.

На основу аналитичке основе из претходног дела дисертације, кандидат констатује да је потребно значајније унапредити економску политику у циљу обезбеђења неопходне макроекономске стабилности и јачања конкурентности индустрије. Неопходан је временски синхронизован и функционално усклађен пакет мера, који ће бити усмерен према јединственом циљу.

Кандидат посебно наглашава да је за имплементацију стратегије извозне оријентације индустрије, неопходно дефинисати и водити нову, активну и софистицирану индустријску политику. Управљање модерном економијом и каналисање процеса промена економских структура, без неке форме индустријске политике није могуће. Она мора добити највиши приоритет, како би се утицало на процес реиндустријализације и како би се обезбедила подршка развоју ефикасне, динамичне и одрживе индустрије. Главна сврха нове индустријске политике је да обезбеди нужну подршку областима, групама производа или појединачним индустријским производима, са основним циљем изградње и одржавања њихових конкурентских предности. Будућа индустријска политика мора бити комбинација софистициране секторске и хоризонталне индустријске политике, имајући у виду испољене недостатке тржишног механизма, који су посебно дошли до изражаја са избијањем глобалне економске кризе, али и специфичне услове и положај у коме се већ дуже време налази српска индустрија. Спровођење нове индустријске политике, захтева потпуно другачији приступ, што подразумева јасно дефинисање циљева, инструмената, средстава и институције задужене за њено ефикасно спровођење.

Индустријска политика се мора спроводити заједнички и са осталим политикама усмереним на унапређење конкурентности и ефикасан развој индустрије. Превасходно је потребно да спољно-трговинска политика, политика регионалне интеграције, политика образовања и истраживања и развоја, политика фокусирана на стране инвестиције, политика технолошког развоја, политика заштите животне средине, али и друге политике, буду у функцији ефикасног спровођења индустријске политике.

Кључни апсект истраживања и научног доприноса, кандидат је остварио у петом делу дисертације, под насловом „**Фактори повећања конкурентности и развоја индустрије Србије**“ (стр. 197-240). У оквиру овог дела анализирају се најбитнији фактори, односно мере и начини унапређења макроекономске, секторске и микроекономске димензије конкурентности, а који су у функцији обезбеђења ефикасног и дугорочно одрживог индустријског развоја.

Кандидат закључује да је у интересу индустрије да држава предузме неопходне мере и концентрише ресурсе, како би се унапредили и побољшали општи фактори и детерминанте индустријских оквирних услова: (1) институције, (2) инфраструктура, и (3) макроекономски услови и политика. Такође, и услови заштите и ефективне конкуренције, представљају важан фактор ефикасне алокације ресурса и повећања продуктивности, а самим тим и конкурентске способности индустријских предузећа.

Кандидат истиче да у савременим условима кључан фактор одрживе конкурентске предности предузећа постаје интелектуални капитал, односно људски капитал као његов носилац, а оквиру њега знање у различитим облицима. Истовремено, кандидат наглашава да повећање продуктивности предузећа неће бити могуће остварити без креирања разних иновативних решења и технолошког развоја. Прихватање нове концепције стварања и одржавања конкурентских предности на бази научног знања и технолошког развоја, омогућиће да се у нашој производној структури развијају технолошки интензивни производи. Такође, посебан значај треба посветити неценовним атрибутима и факторима конкурентности, попут квалитета производа.

Структурне промене и развој конкурентности захтевају ефикасност и флексибилност тржишта рада, односно повећање мобилности и понуде радне снаге одговарајућих квалификација, специјализоване вештине, стварање продуктивних занимања и увођење система перманентне едукације. Резултат улагања у људе и образовање треба третирати на исти начин као и инвестиције у иновације и технологије.

Кандидат оцењује да би стратешки оквир за одрживи индустријски развој и раст конкурентности требало заснивати на економски оправданој производњи, продуктивном коришћењу свих фактора и ресурса, и смањивању ризика на ниво који еколошки систем може да поднесе. Само овакав концепт развоја може успоставити правилан баланас између захтева одрживог развоја индустрије и раста конкурентности с једне, и заштите животне средине с друге стране.

Осим ових фактора, посебан акценат кандидат ставља на развој и јачање малих и средњих предузећа и предузетништва, развој лидерства и менаџмента и развој кластера, као основних фактора изградње конкурентности индустрије у свету.

Поред јачања и унапређења наведених фактора, постојеће стање и ниво конкурентности, захтевају да конкурентску предност треба стварати и одржавати јачањем и других економских, технолошких и друштвених детерминанти конкурентности. Активно деловање и одговорност за њихово унапређење не би требало да буде само обавеза државе, већ свих појединаца, привредних субјеката, предузетника и институција у њој.

У **закључку** (стр. 241-248), на основу проучавања релевантне литературе и емпириског истраживања и анализе, кандидат мр Владимир Мићић, утемељено је формулисао, логички синтетизовао и истакао најзначајније закључне ставове, којима је потврдио кључне хипотезе од којих је пошао:

Компаративна анализа конкурентности привреда, као и улога индустрије у њој, потврђују хипотезу да је за стварање и висок квалитет живота грађана, као и социјално благостање у Србији, неопходно обезбедити стабилан и ефикасан индустријски развој, који ће бити резултат одрживе конкурентности, односно високе продуктивности рада.

Анализа спољно-трговинских перформанси индустрије и микроконкурентности, потврђују хипотезу да од конкурентности индустрије зависи ниво конкурентске способности привреде у целини, за шта је неопходна конзистентна стратегија развоја индустрије, која ће резултирати већим обимом и повољнијом структуром извоза.

Разматрањем структурних промена и стратегије развоја српске индустрије, потврђена је и хипотеза високе и позитивне стопе корелације дугорочног динамичног и одрживог економског раста и извоза индустрије, посебно малих отворених привреда у транзицији, и креирања и спровођења стратегије наглашене извозне оријентације.

II ОЦЕНА РАДА (критеријуми Правилника Универзитета о пријави, изради и одбрани докторске дисертације, Пилог број 2, тачка 2)

1. Значај и допринос докторске дисертације са становишта актуелног стања у научној области

Комисија оцењује да докторска дисертација кандидатата мр Владимира Мићића под насловом „**Конкурентност индустрије Србије као претпоставка њеног ефикасног развоја**“ представља значајан допринос оскудној литератури из ове области на српском језику. Посебан значај ове докторске дисертације се налази у веома суптилној анализи модерне економске теорије и праксе конкурентности, која поред текуће светске економске кризе и глобализације, представља један од најважнијих економских феномена за истраживање.

Предмет истраживања је актуелан, а остварени резултати, ставови и закључци имају изузетну научну и практичну важност за сагледавање тренутног стања у овој научној области. Значајан допринос дисертације се огледа у детаљној анализи актуелног модела привредног развоја Србије, оцени негативних ефеката текуће економске кризе, и наглашеној потреби за променом модела економског развоја Србије у наредном периоду. Посебан допринос дисертације јесте у врло суптилној и обухватној анализи улоге, места и

значаја извозно оријентисане индустријализације у стратегији будућег привредног развоја Србије.

Основни закључци спроведених истраживања у докторској дисертацији могу бити врло употребљиви у даљој разради теоријско-практичних елемената, детерминанти и основних фактора раста конкурентности индустрије, а који имају пресудну улогу у расту њене продуктивности и ефикасности.

2. Оцена да је урађена докторска дисертација резултат оригиналног научног рада кандидата у одговарајућој научној области

Комисија сматра да докторска дисертација кандидата мр Владимира Мићића под насловом **„Конкурентност индустрије Србије као претпоставка њеног ефикасног развоја“** представља резултат оригиналног научног рада. Тема која је истраживана је јако актуелана и значајана је за развој науке у области индустријске конкуренције, а посебно је важна за унапређење конкурентности наше индустрије, њено оспособљавање да се што ефикасније укључи на светско тржиште, како би се повећао извоз, запосленост, одрживи развој и квалитет живота становништва. Такође, дефинисани циљеви, постављене и потврђене хипотезе, и методологија која је коришћена, с правом потврђују констатацију Комисије да је докторска дисертација резултат оригиналног, квалитетног, научног и стручног истраживачког рада.

У циљу обраде ове веома широке и захтевне теме, кандидат је користио веома бројну и релевантну листу савремених извора стране и домаће литературе. Истовремено, прикупљени подаци и емпиријска грађа, омогућили су научну утемељеност истраживања, систематично повезивање делова и логично закључивање, што је кандидату омогућило да напише квалитетну докторску дисертацију.

На крају, Комисија је оценила да су резултати истраживачког рада мр Владимира Мићића, у докторској дисертацији под насловом **„Конкурентност индустрије Србије као претпоставка њеног ефикасног развоја“** показали да кандидат поседује неопходну умешност, критичност и завидну интелектуалну способност, што му је омогућило да у дисертацији покаже и оствари значајан оригинални, научни и стручни допринос у области конкурентности индустрије и индустријског развоја.

3. Преглед остварених резултата рада кандидата у научној области

У протеклом периоду, кандидат мр Владимир Мићић објавио је већи број значајних научних и стручних радова из области индустрије, привредног развоја и конкуренције:

1. „Конкурентност индустрије – нужна претпоставка просперитетног развоја привреде“, Научни скуп, Економско-финансијски односи са иностранством - како повећати конкурентност привреде и извоза, Научно друштво економиста Србије, Академија економских наука и Економски факултет Београд, Београд, 2010, стр. 173-192. [COBISS.SR-ID 512592988], ISBN 978-86-403-1095-6, УДК 658.512.2:005.96(497.11), 005.96(497.11), 005.5(497.11), (М63 – 1 бод)

2. „Кластери – фактор унапређења конкурентности индустрије Србије“, Економски хоризонти 2/2010, Економски факултет Крагујевац, Крагујевац, 2010, стр. 57-74. [COBISS.SR-ID 15802266], ISBN 1450-863X, УДК 338:339.137.2(497.11), 330.341.42(497.11), (M52 – 2 бода)
3. „Нужност трансформације привредног система Србије“, Научни скуп „Економско-социјална структура Србије - Учинак прве деценије транзиције“, Научно друштво економиста Србије, Академија економских наука и Економски факултет Београд, Београд, 2010, стр. 409-427. [COBISS.SR-ID 175964684], ISBN 978-86-403-1063-5, УДК 338.13(497.11), 338.23(497.11), 005(497.11), (M63 – 1 бод)
4. „Intellectual capital and knowledge as a competitive advantage“, Poslovne strategije in izzivi sodobnega sveta, Druga mednarodna poslovna konferenca, Celje, 20. maj 2010, стр. 468-473. [COBISS.SR-ID 251119360], ISBN 978-961-6542-29-6, УДК 658.512.2:005.96, 005.96, 005.5, (M33 – 1 бод)
5. „Индустријализација Србије после 2000 године – будућа стратегија и правци развоја индустрије“, Научни скуп „Институционалне промене као детерминанта привредног развоја Србије“, Економски факултет Крагујевац, Крагујевац, 2010, стр. 157-167. [COBISS.SR-ID 172968972], ISBN 978-86-6091-002-0, УДК 339.727.22(497.11), 338.45(497.11), (M63 – 1 бод)
6. „Стране директне инвестиције као фактор конкурентности индустрије Србије“, Научни скуп са међународним учешћем „Инострани капитал као фактор развоја земаља у транзицији“, Економски факултет Крагујевац, Крагујевац, 2009, стр. 174-188. [COBISS.SR-ID 171976972], ISBN 978-86-82203-99-5, УДК 339.727.22(497.11), 338.45(497.11), (M63 – 1 бод)
7. „Индустријски кластери као концепт унапређења конкурентности и одрживог развоја неразвијених подручја Србије“, (коауторски рад), Научни скуп - Одрживи развој неразвијених подручја, Државни Универзитет у Новом Пазару, Нови Пазар, 2009, (електронско издање без нумерације страна). [COBISS.SR-ID 512487260], ISBN: 987-86-86893-15-4, УДК 338.13(497.11), 005(497.11), (M63 – 1 бод)
8. „Лисабонска стратегија и њена ревизија“ – Економски хоризонти, 1/2009, 11, Економски факултет Крагујевац, Крагујевац, 2009, стр. 97-117. [COBISS.SR-ID 158443020], ISSN 1450-863X, УДК 339.972/.976(4-672EU), 330.341:005.336.4, (M53 – 1 бод)
9. „Србија и индустријска политика Европске уније“, Индустрија 1/2009, Економски институт Београд, Београд, 2009, стр. 121-129. [COBISS.SR-ID 512226652], ISSN 0350-0373, УДК 338.45.01:061.1EU(497.11), 338:339.137.2(4-672 EU), (M51 – 3 бода)

4. Оцена испуњености обима и квалитета у односу на пријављену тему

Комисија сматра да докторска дисертација кандидата мр Владимира Мићића под насловом „**Конкурентност индустрије Србије као претпоставка њеног ефикасног развоја**“ у потпуности испуњава захтеве који су постављени у погледу обима и квалитета рада у односу на тему која је пријављена и одобрена.

Кандидат је примењујући адекватне научне методе и поступке истраживања, извршио правилан избор, дефинисање и систематизацију проблема и подручја истраживања. Делови докторске дисертације су логично повезани у једну складну и

адекватно укомповану целину, са систематично изведеним закључцима. Такође, постоји усклађеност циљева, хипотеза, методологије и укупне структуре, у односу на оне који су назначени у пријави дисертације.

5. Научни резултати докторске дисертације

У докторској дисертацији под насловом „**Конкурентност индустрије Србије као претпоставка њеног ефикасног развоја**“, мр Владимир Мићић је истраживањем бројне и врло релевантне иностране и домаће литературе и праксе, проблемски приступио обради, систематизацији и обједињавању знања о савременом концепту конкурентности, његовом адекватном разумевању и начинима на који се конкурентност може унапређивати. У теоријском смислу значајан резултат дисертације се огледа у свеобухватном прегледу методологија, модела и показатеља, којим се квантитативно и квалитативно оцењује микро и макро аспект конкурентности.

Комисија сматра да емпиријска основа истраживања у дисертацији, односно идентификација стања, конкурентских потенцијала и перспектива развоја индустрије и привреде пружа озбиљан аналитички оквир за вођење савремене индустријске политике и предузимање конкретних мера у циљу унапређења националне конкурентности, како би се индустрија и привреда у целини, што брже и са што мање трошкова интегрисале у глобалне међународне токове.

Запажен допринос дисертације је остварен и кроз критичко преиспитивање оствареног нивоа конкурентности индустрије, примењене стратегије њеног развоја, као и модела привредног раста и развоја Србије, што такође може имати врло практичну корист за све који се баве овим важним питањима. У том контексту, вршено је и преиспитивање свих релевантних стратегија, политика и фактора, који треба да буду у функцији унапређења конкурентске способности индустрије, што ће значајно обогатити постојећу литературу која се бави овом несумњиво важном облашћу.

На основу остварених резултата, Комисија констатује да је мр Владимир Мићић у докторској дисертацији „**Конкурентност индустрије Србије као претпоставка њеног ефикасног развоја**“, остварио значајан научни, теоријско-методолошки и практичан допринос из области конкурентности и савременог индустријског развоја.

6. Примењивост и корисност резултата у теорији и пракси

Резултати истраживања у докторској дисертацији „**Конкурентност индустрије Србије као претпоставка њеног ефикасног развоја**“, имају изузетан значај, јер их могу користити сви они који се баве овим веома значајним питањима. Истраживањем је обезбеђен и адекватан оквир за теоријско и практично разумевање улоге конкурентности у ефикасном индустријском развоју. Дисертација има велику корист и за научну и стручну јавност, с обзиром да у овој области нема довољно озбиљних и квалитетних истраживања која систематски и континуирано прате област индустрије, а нарочито истраживања која се баве њеном конкурентношћу и промоцијом извоза.

Практични допринос докторске дисертације има више димензија. Пре свега, ова истраживања могу веома добро послужити Влади Србије код доношења и имплементације будуће Стратегије конкурентности. Нарочиту практичну корист од резултата ове дисертације може имати Национални савет за конкурентност. Анализа нивоа, фактора и конкретних мера за побољшавање конкурентности ће Влади Србије, другим релевантним институцијама, али и предузећима сасвим јасно показати шта треба практично учинити да би се значајно унапредила конкурентност предузећа, индустрије, али и привреде у целини.

Истраживања могу бити од велике користи и креаторима индустријске политике за унапређење општих и јачање институционалних, економских и технолошких фактора за поправљање конкурентности индустрије, што је неопходно уколико се жели ефикаснији наступ на светском тржишту.

За носиоце индустријске политике, истраживање може да буде корисно код формулисања новог модела активне и софистициране индустријске политике, јер управљање модерном економијом и каналисање процеса промена привредне структуре, посебно у условима тешке глобалне економске кризе, није више могуће без целовите и конзистентне индустријске политике.

Значајан допринос дисертације јесте и у сагледавању будућег места извозно оријентисане индустрије у Стратегији привредног раста и развоја Србије у наредном периоду. Дисертација нуди и читав низ практичних решења, која могу бити од велике користи свим релевантним институцијама задуженим за креирање и спровођење будуће стратегије развоја земље.

7. Начин презентирања резултата научној јавности

Поред тога што су неки чланци и реферати већ објављени у часописима и на научним скуповима у земљи и иностранству, истраживања и резултати докторске дисертације пружају обиман и користан материјал за презентацију на научним скуповима и објављивање чланака у угледним часописима, који се тематски баве проблематиком конкурентности, индустријског и привредног развоја.

Додатна разрада и допуна емпириских истраживања из докторске дисертације омогућавају аутору презентацију већег броја чланака и реферата, који ће бити публикован у домаћим и страним научним часописима и зборницима. Убеђени смо да ће публиковани научни радови аутора свакако покренути дискусију и изазвати полемику научне јавности, собзиром да су у дисертацији разматрани неки нови и веома важни аспекти и проблеми везани за конкурентност и ефикасан развој индустрије.

III ЗАКЉУЧНА ОЦЕНА КОМИСИЈЕ

Комисија је једногласна у оцени да докторска дисертација кандидата мр Владимира Мићића под насловом „Конкурентност индустрије Србије као претпоставка њеног ефикасног развоја“ испуњава услове за јавну одбрану.

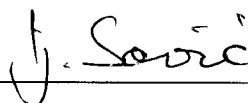
IV ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

Имајући у виду исказане констатације, уочена запажања и изречене закључке о докторској дисертацији, Комисија предлаже Наставно-научном већу Економског факултета Универзитета у Крагујевцу, да прихвати **Извештај комисије о оцени докторске дисертације кандидата мр Владимира Мићића под насловом „Конкурентност индустрије Србије као претпоставка њеног ефикасног развоја“** и одобри њену јавну одбрану.

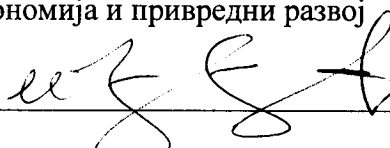
Београд, 14.12.2010. године

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

1. Др Љубодраг Савић, ванр. професор Економског факултета Универзитета у Београду, ужа научна област Економска политика и развој

2. Др Мирослав Ђорђевић, ванр. професор Економског факултета Универзитета у Крагујевцу, ужа научна област Општа економија и привредни развој

3. Др Љиљана Максимовић, ванр. професор Економског факултета Универзитета у Крагујевцу, ужа научна област Општа економија и привредни развој

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ
У КРАГУЈЕВЦУ

ПРИМЉЕНО: 24. 12. 2010			
Орг. јед.	Б р о ј	Датум	Вредност
	3160/3-1/11		